

NICOLAE NEGURĂ

1832 – 1884

Fondatorul școlii de chirurgie, precursorare a Facultății de Medicină Iași

Învățământul medical își croiește cu destulă greutate drumul pe meleagurile Moldovei. Dacă Școala de Moașe, organizată prin Așezământul Școlar din 1851, își va deschide porțile un an mai târziu, la stăruința domnitorului Grigore Ghica, care oferă pentru această instituție casa părintească din ulița Goliei, organizarea Școlii de chirurgie, prevăzută de aceeași lege, cu scopul de a pregăti chirurghi pentru „ocoale, târgușoare și mânăstiri” a fost amânată *sine-die*.

În toamna anului 1859, un tânăr medic, Nicolae Negură, originar din Huși, cu studii medicale efectuate în Germania și cu doctoratul în medicină și chirurgie susținut la Berlin, devenit medic primar la Spitalul Central Sf. Spiridon din Iași, ia inițiativa de a înființa un curs de chirurgie care să constituie baza pentru constituirea Facultății de Medicină din Iași.

Pentru a deschide acest curs, atât de necesar tineretului studios, dornic de a cunoaște tainele medicinei, doctorul N. Negură face o întâmpinare la Ministerul Instrucțiunii Publice din Moldova, care îi aprobă inițiativa și solicită sprijinul Epitropiei Sf. Spiridon pentru a-i pune la dispoziție spațiul necesar și materialele trebuincioase cursului. Epitropia, motivând lipsa de spațiu pentru bolnavi, amână onorarea solicitării doctorului Negură. Acesta nu dezarmează și, având sprijinul domnitorului Al. I. Cuza, se adresează Academiei Mihăilene, care îi pune la dispoziție o sală de curs în localul său, astfel că prima prelegere a cursului de chirurgie are loc la data de 3 decembrie 1859.

Tot doctorului Negură îi revine meritul de a elabora programul de învățământ și regulamentul de organizare și funcționare a cursului. Admiterea la acest curs era condiționată de absolvirea a cel puțin 4 clase gimnaziale în cadrul Academiei Mihăilene.

A predat un curs bine structurat, începând cu anatomia omului, urmat de noțiuni principale de fiziologie, după care în semestrul al doilea urma patologia chirurgicală. Ambele părți ale cursului au fost însoțite de demonstrații practice. În completarea cursului de chirurgie se predă un curs de farmacie susținut de magistrul Iosif Mihăilescu. La terminarea cursului s-a susținut un examen de absolvire în fața unei comisii formată din personalități medicale ale vremii, doctorii A.Fătu, Ghe. Cuciureanu, profesorul de chimie Șt. Micle de la Academia Mihăileană. Comisia examinatoare a dat o apreciere bună pregătirii cursanților, calitatea de profesor fiindu-i recunoscută prin Decret Domnesc dat de Al. I. Cuza la 30 ianuarie 1860. Din cauza pregătirilor care se făceau pentru deschiderea Universității din Iași, în cadrul căreia trebuia să funcționeze și o Facultate de Medicină, cursul său de chirurgie nu va mai figura în programa Universității.

Majoritatea personalităților vremii, care se gândeau la posibilitatea înființării la Iași a unei Facultăți de Medicină, voiau ca statul să-i asigure de la început condiții bune de lucru, comparabile cu ale facultăților similare din Occident. În acest sens, comisia care a asistat la examenele finale ale cursului de chirurgie ale doctorului Negură a apreciat pozitiv cunoștințele cursanților și efortul profesorului, dar condiționa continuarea cursurilor de crearea unei baze materiale adecvate, solicitând ministerului de resort amenajarea unui amfiteatru de anatomie, care să aibă la dispoziție cadavre, instrumentar pentru disecții, colecții

anatomice, o grădină botanică bine organizată, un laborator de chimie, clinici de specialitate. Realizarea acestor solicitări însemna din partea statului alocarea unor investiții importante.

La deschiderea Universității, pe 26 octombrie 1860, aceste cerințe nu puteau fi realizate, iar Facultatea de Medicină, sau măcar o școală de chirurgie, n-a putut să-și ocupe locul convenit între celelalte facultăți. Susținătorii creării facultății, între care Dr. N. Negură, erau de părere că toate condițiile cerute pentru asemenea instituție existau la Iași: localul putea fi oferit de Academia Mihăileană, amfiteatrul de anatomie se putea amenaja în cadrul Spitalului Central Sf. Spiridon, la Spitalul Militar sau la Institutul Gregorian, grădina botanică exista la Iași (fusesse înființată și organizată de către A. Fătu), iar clinici medicale pentru studenți funcționau deja la spitalele Epitropiei Sf. Spiridon, laborator de chimie era amenajat la Academia Mihăileană și era condus de Prof. Șt. Micle.

Convins că acest prim curs de chirurgie, pe care l-a susținut a fost util în acțiunea de inițiere a tinerilor în domeniul chirurgiei, N. Negură va solicita, la 7 septembrie 1860, continuarea cursului său și numirea pentru anul școlar următor a trei profesori, remunerați de către stat: un profesor de anatomie teoretică, disecție și chirurgie, unul de fizică și un profesor de botanică. Consiliul Școlar, organ consultativ al Ministrului Instrucțiunii, îi dă aviz favorabil și propune să fie numiți profesori pentru catedrele de anatomie, chirurgie și farmacie.

M. Kogălniceanu, primul ministru al Moldovei și Ministrul Instrucțiunii după Unirea Principatelor, voia însă înființarea la Iași a unei Universități care să includă toate cele patru facultăți și, în acest sens, recomandă Consiliului Școlar elaborarea statutelor Universității.

Cu ocazia unei ședințe a Consiliului Școlar, la 7 octombrie 1860, doctorul N. Negură prezintă un proiect de statut pentru Facultatea de Medicină. Consiliul Școlar nu a luat în discuție statutul elaborat de dr. Negură, formând o comisie care să se ocupe de elaborarea acestuia.

Fiind numit prin Decret Domnesc profesor la Școala de Chirurgie, Consiliul Academic al Universității, întrunit în prima sa ședință la 28 octombrie 1860, îl invită la lucrările acesteia. Dr. N. Negură insistă în cadrul ședințelor Consiliului Academic să se procedeze de urgență la numirea a încă doi profesori pentru ca Facultatea să-și deschidă cursurile, dar majoritatea membrilor din Consiliu considerau că la Iași nu există suficienți medici bine pregătiți pentru a preda cursurile la un nivel corespunzător, iar chemarea de medici străini era cu desăvârșire exclusă. Aceste discuții trenează până în 1861 când intervine o criză ministerială, Mihail Kogălniceanu prezentându-și demisia din Guvern. Noul ministru al Instrucțiunii, dr. Gh. Cuciureanu, intră în conflict cu autoritățile universitare, fiind pusă în pericol însăși existența Universității.

În 1862, în urma recunoașterii actului Unirii Principatelor, se face unificarea instituțiilor administrative din cele două Principate. În aceste condiții, se vehiculează ideea organizării unei singure Universități cu facultăți care să funcționeze la București și la Iași. Domnitorul Al. I. Cuza nu împărtășește această idee și, la 5 decembrie 1864, promulgă Legea Instrucțiunii Publice prin care se înființează două Universități, una la București și alta la Iași, fiecare cu câte patru facultăți. Văzând că la Iași exista o opoziție importantă la ideea înființării unei Facultăți de Medicină, dr. N. Negură pleacă la București unde este numit ca profesor de medicină legală și toxicologie la Școala Națională de Medicină și Farmacie. În capitala țării publice o lucrare, „Migrena” (1868) și scrie un tratat de „Higienă publică și privată” (1873). Dovedește reale înclinații filozofice în articolele sale „Viața, existența și moartea” și „Voința, putința și răbdarea”, ambele scrise în 1865.

S-a stins din viață în septembrie 1884, la 5 ani după înființarea Facultății de Medicină de la Iași, probabil cu regretul că nu a avut posibilitatea de a se fi numărat printre profesorii acestei instituții.

E. Târcoveanu